



ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: **H.**, nar. X., bytom K., zast.: *Mgr. R.*, advokátkou so sídlom K., proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**, ústredie, so sídlom Špitálska č. 8, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 02. júna 2010 č. k. 2S 175/2009-52, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 02.06.2010 č. k. 2S 175/09-52 **m e n í** tak, že rozhodnutia žalovaného č. AA/2009/08184-NSVOPPK/JH z 1.7.2009 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. 1/soc.2009/00546-2/JH z 2.3.2009, č. AA/2009/08173-NSVOPPK/JH z 1.7.2009 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. 1/soc.2009/00542-2/HAJ z 2.3.2009 a č. AA/2009/08174-NSVOPPK/JH z 1.7.2009 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. 1/soc.2009/00550-2/HAJ z 2.3.2009 **z r u š u j e** a veci **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobkyni na účet jej právnej zástupkyne náhradu trov konania vo výške 506,16 €.

O d ô v o d n e n i e :

I.**Konanie na správnom orgáne**Rozhodnutie č. 1:

Rozhodnutím č.: AA/2009/08173-NSVOPPK/JH z 01.07.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti postupom podľa § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. I/soc.2009/00542-2/HAJ zo dňa 02.03.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kúpu pomôcky – skener na rozoznávanie písma s editorom.

Rozhodnutie č. 2:

Rozhodnutím č.: AA/2009/08174-NSVOPPK/JH z 01.07.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zák. č. 453/2003 Z.z. postupom podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z. a § 59 Správny poriadok potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. I/soc.2009/00550-2/HAJ zo dňa 02.03.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kúpu pomôcky – notebook.

Rozhodnutie č. 3:

Rozhodnutím č.: AA/2009/08184-NSVOPPK/JH z 01.07.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zák. č. 453/2003 Z.z. postupom podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z. a § 59 Správny poriadok potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. I/soc.2009/00546-2/HAJ zo dňa 02.03.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kúpu pomôcky – MS Office program.

Žalovaný vo všetkých hore uvedených rozhodnutiach vychádzal z rovnakého nasledovného skutkového stavu a právnych ustanovení. V súvislosti so žiadosťou žalobkyne (12/2008) podanou pred účinnosťou zák. č. 447/2008 Z.z. bola v zmysle § 11 až 15 na účely § 55 zák. č. 447/2008 Z.z. dňa 16.02.2009 posúdená miera funkčnej poruchy žalobkyne na hodnotu 60% prostredníctvom komplexného posudku oddelenia posudkových činností Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v konaní o peňažnom príspevku na kompenzáciu, peňažnom príspevku za opatrovanie a v konaní o posúdení na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím začatým pred 1. januárom 2009, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. decembra 2008, sa postupuje podľa zákona účinného od 1. januára 2009, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 ods. 6 zák. č. 447/2008 Z.z. podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

Z uvedeného komplexného posudku pre žalovaného vyplýva, že miera funkčnej poruchy žalobkyne je 60% a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Ďalej v posudku bolo uvedené, že žalobkyňa je oftalmológom liečená pre krátkozrakosť a degeneráciu makuly, pričom u žalobkyne je zachovaná 1/5 zrakovej ostrosti. Tento stav s korekciou podľa posudkového lekára je dostatočný a umožňuje sebaobsluhu, samostatný pohyb, orientáciu a komunikáciu so spoločenským prostredím (posledné bolo zistené na základe vykonania rozhovoru so žalobkyňou). Ďalej sa tu konštatuje, že žalobkyňa je odkázaná na sprievodcu pri cestovaní do neznámeho prostredia. Nakoľko zdravotné pomôcky doposiaľ neboli indikované odborným lekárom, preto posudkový lekár vyslovil záver, že žalobkyňa nie je odkázaná na ich používanie.

Podľa § 24 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná

na pomôcku, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu pomôcky, peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky a peňažný príspevok na úpravu pomôcky.

Podľa § 24 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. pomôcka na účely tohto zákona je vec, technologické zariadenie alebo jeho časť, ktoré umožňujú alebo sprostredkujú fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávať činnosti, ktoré by bez ich použitia nemohla vykonávať sama alebo vykonávanie týchto činností by bolo spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti. Pomôcka je aj špeciálny softvér alebo aktualizácia softvéru, ktoré umožňujú fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím používať počítač a iné technické zariadenia. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Osobné motorové vozidlo sa považuje za pomôcku len na účely výcviku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 24 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. peňažný príspevok na kúpu pomôcky možno poskytnúť len na pomôcky uvedené v zozname pomôcok na zmiernenie alebo prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "zoznam pomôcok"). Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu viacerých pomôcok, ak spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na kúpu každej z týchto pomôcok.

V tomto štádiu správneho konania žalobkyňa namietala, že správny orgán jej s prihliadnutím na ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku nedal možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia. Žalovaný v svojom odôvodnení v zmysle § 53 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. poukázal na nemožnosť aplikovať ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní.

Následne žalovaný doplnil dokazovanie komplexným posudkom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odboru posudkových činností č. AA/2009/08349-

NSVOPC z 23.06.2009, ktorý opätovne stanovil mieru funkčnej poruchy žalobkyne na 60% (príloha č. 3, časť VI.3.b).

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti všetkým hore uvedeným rozhodnutiam podala žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na Krajský súd v Bratislave žaloby, všetky zo dňa 08.09.2009.

Krajský súd uznesením z 10. mája 2010 všetky veci spojil na spoločné konanie s tým, že ďalej budú vedené pod sp. zn. 2S 175/09.

Krajský súd ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní preskúmal všetky tri napadnuté rozhodnutia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobách, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia žalovaného ako aj postup správnych orgánov boli v súlade so zákonom a preto žaloby zamietol.

Svoje rozhodnutie v spojení s § 244 ods. 1, § 245 ods. 1 a § 250i ods. 1 O.s.p. a s odkazom na ust. § 65 ods. 1, § 1 ods. 2, § 2 ods. 3, § 24 ods. 1, § 14 ods. 5, § 55 ods. 6 zák. č. 447/2008 Z.z. odôvodnil tým, že v prejednávanej veci boli správnymi orgánmi vypracované komplexné posudky na každom stupni a tieto tvorili záväzný podklad pre ich rozhodnutia. Okrem komplexného posudku žalovaný zrealizoval aj sociálny prieskum dňa 12.05.2009, na ktorom bolo zistené, že žalobkyňa je schopná samostatnej komunikácie, pričom na pohovor sa dostavila v sprievode kamarátky. Uviedla, že v súčasnosti okrem okuliarov nepoužíva žiadne pomôcky.

V opise skutkového stavu krajský súd (str. 5 odôvodnenia) uviedol, že „V predložennom spise sa nachádzajú nálezy odborných lekárov, z ktorých je zrejmé, že v prípade ľavého oka

žalobkyne sa jedná o praktickú slepotu a v prípade pravého oka sa jedná o praktickú slepotu a v prípade pravého oka sa jedná o znížené videnie, ktoré je podľa vyjadrenia správneho orgánu od roku 2007 bez zmeny. Odborný lekár stanovil v roku 2007 mieru funkčnej poruchy na ľavom oku na 95%, na pravom 80%. Podľa posudku odborného lekára z 25.11.2008 nastalo bilaterálne zhoršenie videnia na oboch oči.“

Čo sa týka námietky žalobkyne, že skutkový stav bol nedostatočne zistený, krajský súd zdôraznil, že správny orgán vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu, pričom vec aj správne právne posúdil a vo veci rozhodol v súlade so zákonom. K zisteniam a právnym záverom senátu 4S toho istého súdu sa konajúci senát 2S nevyjadril.

Podľa krajského súdu, nakoľko žalobkyňa musí byť podľa posudkov odkázaná na požadovanú pomôcku, a táto odkázanosť v konaní nebola preukázaná, tak o nepriznaní peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky žalovaný rozhodol tak, ako mu to zákon umožňuje.

III.

Odvolanie žalobkyne/ stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 09.07.2010 (č. l. 60) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poukázala na to, že žalovaný pri rozhodovaní o poskytnutí peňažného príspevku na pomôcku nepostupoval v súlade so zákonom.

Po citácii zákonného textu uvedeného v § 14 ods. 5 a § 24 zák. č. 447/2008 Z.z. zdôraznila, že v prejednávanej veci je spornou tá skutočnosť, že potreba poskytnutia pomôcky jej nebola indikovaná odborným lekárom.

Za tejto situácie žalobkyňa vytýkala krajskému súdu, že nepreveril, či žalovaný skutočný stav veci zistil spoľahlivo, presne a úplne a za týmto účelom si obstaral potrebné podklady pre rozhodnutie, pričom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania (§ 3 ods. 1 a 2 Správneho poriadku a § 32 ods. 1 až 3 Správneho poriadku).

Z tohto pohľadu zdôraznila, že žalovaný v jej prípade vychádzal len z nálezov a z žalobkyňou absolvovaných očných vyšetrení, tzn. z lekárskeho nálezov, ktoré neboli vypracované za účelom kompenzácie podľa prílohy č. 1 zákona. Podľa žalobkyne je tiež zrejmé, že nespolupracoval a ani nekonzultoval jej prípad so špecializovaným lekárom a teda nemohol zhodnotiť potrebu poskytnutia mi peňažného príspevku na kúpu pomôcky.

Ďalej žalobkyňa poukázala na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 177/2009 zo 14.05.2010, ktorý v jej prípade rozhodol rozdielne (v prospech žalobkyne) od rozhodnutia súdu, hoci skutkový základ je v oboch prípadoch takmer totožný.

Záverom žalobkyňa navrhla zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu, tak, že žalobe sa v plnom rozsahu vyhovuje spolu s uložením povinnosti nahradiť žalobkyňu trovy konania bez určenia sumy.

Z vyjadrenia žalovaného (č. 1. 63) zo dňa 06.08.2010 vyplýva, že trvá na svojich stanoviskách k jednotlivým žalobám zo dňa 30.10.2009, doplnení vyjadrenia k žalobe zo dňa 28.5.2010, a stotožňuje sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu ako aj s jeho odôvodnením. Skutočnosti, ktorými žalobkyňa v odvolaní spochybňuje predmetný rozsudok krajského súdu sú podľa žalovaného v podstate totožné s obsahom námietok v žalobe, s ktorými sa krajský súd dostatočne vysporiadal.

Vo vzťahu k úlohe lekárskeho posudku žalovaný zdôraznil, že posudkové lekárstvo je interdisciplinárny, integrujúci medicínsky odbor, ktorý na základe komplexného poznania

zdravotného stavu osoby a poznatkov o pracovných schopnostiach a možnostiach skúma, interpretuje, hodnotí zdravotný stav posudzovanej osoby v porovnaní so zdravou osobou vo vzťahu k vykonávaniu zárobkovej činnosti alebo konkrétnemu zamestnaniu.

Čo sa týka námietky o nesprávne zistenom skutkovom stave, žalovaný v svojom vyjadrení podporil názor krajského súdu, že posudkové orgány mali dostatok aktuálnych lekárskeho nálezov. Z medicínsko–posudkového hľadiska u žalobkyne išlo o diagnózy, ktoré sú presne stanovené prístrojovo (boli vyhotovené v rámci poskytovania špeciálnej odbornej ambulantnej starostlivosti), preto posudkový lekár rešpektoval všetky správne doložené odborné vyšetrenia a posudok vypracoval v rámci svojej kompetencie.

Súčasne žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd odvolanie zamietol a rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Žalobkyňa v prílohe podania zo dňa 02.12.2010 zaslala Najvyššiemu súdu dva rozsudky Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 177 (resp. 178)/2009 na podporu svojho tvrdenia o nezákonnosti napadnutých rozhodnutí. Z uvedených rozsudkov vyplýva právny názor Krajského súdu v Bratislave, že v danom prípade správny orgán v predmetnej veci pochybil, keď nezistil presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si nezaobstaral ako podklad komplexného posudku odborný lekárske nález vypracovaný na účel kompenzácie podľa § 11 ods. 3 a 5 zákona o peňažných príspevkoch a vychádzal len z nálezov, z absolvovaných očných vyšetrení žalobkyne, t. j. z nálezov, ktoré neboli vypracované za účelom kompenzácie podľa prílohy č. 1 zákona.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní

podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Najvyšší súd sa celkom nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. S tým súvisí podstata odvolania ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, a to, či obsah posudku zodpovedá požiadavkám kladeným zák. č. 447/2008 na takýto podklad rozhodnutia a či súčasne jeho obsah bol konajúcim správnym orgánom riadne vyhodnotený. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v znení platnom v čase vydania všetkých prvostupňových rozhodnutí (02.03.2009) cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 [tzn. aj pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia] je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

Nielen z uvedeného ustanovenia ale aj zo všeobecných zásad ovládajúcich každé konanie pred správnym orgánom (konkrétne zásada obsiahnutá v § 3 ods. 3 Správneho poriadku) vyplýva zákonná požiadavka na štátnu angažovanosť (iniciatívu) napomáhať pri začleňovaní fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti pri nasledovnej striktnej požiadavke zohľadniť jej ľudskú dôstojnosť. Materiálne medze uvedenej iniciatívy štátnych a iných orgánov vymedzuje zákon.

Podľa § 53 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore uvedenom znení sa na konanie vo veciach kompenzácie ... vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s tým, že ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 3 veta prvá zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci.

Podľa § 3 ods. 4 veta prvá Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 32 ods. 1 a 2 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnenému orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 55 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore uvedenom znení podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že základná zásada správneho konania týkajúca sa spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 3 ods. 4 veta prvá Správneho poriadku) vychádza najmä z testu, či si správny orgán splnil svoju povinnosť zabezpečiť **potrebné** podklady pre rozhodnutie; tzn. potrebnosť čo do postačujúceho rozsahu ako aj požadovanej kvality podkladov. Žalobkyňa v súvislosti s touto povinnosťou tvrdí, že správny orgán takto nekonal a porušil zákon.

Aké sú požiadavky na podklad rozhodnutia v prejednávanej veci, tzn. komplexný posudok, to ustanovuje § 15 zák. č. 447/2008 Z.z.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore citovanom znení na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,*
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,*
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,*
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,*
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,*
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo či má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí a*
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár.*

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že komplexný posudok predstavuje odborné posúdenie skutkového stavu písomnou formou, a tým, že reaguje na zákonom uložené úlohy (otázky), zásadným spôsobom rieši formou podkladu rozhodnutia aj predbežnú otázku vo vzťahu k skutočnostiam súvisiacim alebo vyvolaným zdravotným stavom žiadateľa o peňažný príspevok na kompenzáciu.

Lekárska posudková činnosť, na základe ktorej sa vypracúva hore uvedený komplexný posudok za účelom kompenzácie, je v zák. č. 447/2008 Z.z. upravená prostredníctvom jeho § 11 a svojim rozsahom a obsahom ide o náročnú medicínsku činnosť, na čo aj poukázal žalovaný v svojom vyjadrení zo 06.08.2010. Lekárskou posudkovou činnosťou sa nielen vykonáva hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby a určovanie miery funkčnej poruchy, ale aj posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia (viď § 11 ods. 1).

Problematika predpokladaných konzultácií a odbornej spolupráce pri výkone lekárskej posudkovej činnosti je demonštratívne riešená v prospech spolupráce s lekármi v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu s vyhodnotením lekárskeho nálezov (§ 11 ods. 7 a 8) aktuálne vydaných na účely kompenzácie, resp. aj dodatočne žiadateľom predložených vo forme zdravotnej dokumentácie. Navyše vznik pochybností zaťažuje posudkového lekára povinnosťou si tieto pochybnosti vyjasniť v prítomnosti posudzovanej osoby (žiadateľa).

Uvedený postup: vykonanie potrebných konzultácií (spolupráce) a vyhodnotenie dostupných lekárskeho nálezov, je jedným z možných nástrojov orgánov konajúcich o nárokoch na peňažnú kompenzáciu a ich subjektívne nevyužitie je v rozpore s požiadavkou na aktívny prístup orgánov (§ 1 zák. č. 447/2008 Z.z. a § 3 ods. 3 Správneho poriadku) s následkom existencie skutkovej vady v lekárskom posudku, tzn. aj v komplexnom posudku (v prejednávanej veci komplexný posudok č. AA/2009/08349-NSVOPC z 23.06.2009), ktorý je základným podkladom rozhodnutia, na ktorú musí konajúci súd prihliadnuť (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Najvyšší súd má z administratívneho spisu (č. 1. 2 – odvolanie zo 17.03.2009) ako aj zo súdneho spisu potvrdené, že podstatou namietaných väd postupu správneho orgánu je námietka žalobkyne o porušení § 32 a § 46 Správneho poriadku, a to nedostatočným zistením skutkového stavu veci, nedostatočným posúdením dôkazov a podkladov pre rozhodnutie. Žalovaný sa s uvedenou námietkou nezaoberal, hoci žalovaný deklaroval, že v rámci odvolacieho konania preskúmal spisovú dokumentáciu a vyhodnotil dôkazy (v tejto časti je navyše napadnuté rozhodnutie žalovaného nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť) a krajský súd napriek hore uvedeným právnym záverom Najvyššieho súdu o význame riadnosti komplexného posudku pre posúdenie skutkového stavu nedospel k tomuto záveru. Za týchto okolností musel Najvyšší súd vysloviť záver, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť všetkých napadnutých rozhodnutí (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a na základe tohto zistenia ich spolu s rozhodnutiami prvostupňových správnych orgánov zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Navyše Najvyšší súd na základe hore zdôrazneného aktívneho prístupu orgánov rozhodujúcich o kompenzačných žiadostiach poukazuje na to, že sa nestotožňuje so závermi správneho orgánu, ktoré sú v jednom z jeho rozhodnutí prezentované nasledovne: „Pri rozhovore [žalobkyňa] uviedla, že v súčasnosti okrem okuliarov nepoužíva žiadne pomôcky. Vzhľadom k tomu, že menovaná nie je odkázaná na používanie pomôcok, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor posudkových činností peňažný príspevok na kúpu pomôcky – MS Office program v komplexnom posudku nenavrhol.“ Takýto prístup správneho orgánu, tzn. tautologické konštatovanie, že nakoľko žiadateľka doteraz nepoužíva žiadne pomôcky, tak sa jej žiadne pomôcky nenavrhnú, nielen že obchádza účel sledovaný samotným zákonom (viď hore zdôraznená požiadavka na aktívny prístup orgánov rozhodujúcich o kompenzácií) ale aj potiera cieľ sledovaný v ustanovení § 14 ods. 5 zák. č. 447/2008 Z.z.

*Podľa § 14 ods. 5 zák. č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím **je odkázaná** na pomôcku, ak sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia možno prekonať alebo zmierniť pomôckou, úpravou pomôcky, zdvíhacím zariadením, úpravou osobného motorového vozidla alebo úpravou bytu, rodinného domu alebo garáže.*

*Podľa § 24 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. pomôcka na účely tohto zákona je vec, technologické zariadenie alebo jeho časť, ktoré umožňujú alebo sprostredkujú fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím **vykonávať činnosti**, ktoré by bez ich použitia nemohla vykonávať sama alebo vykonávanie týchto činností by bolo spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti. Pomôcka je aj špeciálny softvér alebo aktualizácia softvéru, ktoré umožňujú fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím používať počítač a iné technické zariadenia. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Osobné motorové vozidlo sa považuje za pomôcku len na účely výcviku, ak tento zákon neustanovuje inak.*

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva povinnosť pre správny orgán, aby preskúmal sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia žiadateľa o kompenzáciu a v súvislosti s týmito zisteniami vyslovil záver, či sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia možno prekonať alebo zmierniť pomôckou (najmä s dôrazom na zistenie,

či požadovaná pomôcka uľahčuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávať činnosti, ktoré by bez ich použitia nemohla vykonávať sama alebo vykonávanie týchto činností by bolo spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti); tzn. pomôckou, ktorú požaduje žalobkyňa.

Na tomto mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že lekárske správy vypracované pri výkone zdravotnej starostlivosti nemajú za cieľ stanoviť, resp. navrhnúť fyzickej osobe pomôcky, ale obsahujú opis vykonaných pracovných činností a iných informácií s cieľom predĺženia života fyzickej osoby, zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií (§ 2 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Takýto cieľ je však odlišný od cieľa sledovaného pri lekárskom posudzovaní a rozhodovaní o kompenzácii ťažkého zdravotného postihnutia. Preto nie je možné očakávať, že činnosť zdravotníckeho personálu pri napĺňaní povinností podľa zákona č. 576/2004 Z.z. môže nahradiť, či zastúpiť činnosť posudkového lekárstva podľa zák. č. 447/2008 Z.z.

Žalobkyňa vo svojej odvolacej argumentácii poukazovala tiež na iné rozsudky krajského súdu, a to sp.zn. 4 S 177/2009, 4 S 178/2009 a 3 S 177/09. Z uvedených rozsudkov vyplýva, že krajský súd v obdobných veciach (žiadosť žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu pomôcky – tlačiareň a vrecková elektronická lupa) rozhodol odlišne, pričom zdôraznil, že administratívny spis nepotvrďuje, že by posudkový lekár žalovaného pri vyhotovovaní podkladu pre rozhodnutie (komplexný posudok) spolupracoval so špecializovaným lekárom pri posudzovaní, či je žalobkyňa pri svojej každodennej existencii odkázaná na používanie pomôcok. Z uvedených dôvodov krajský súd v citovaných (odlišných) rozsudkoch vyslovil obdobný názor, že správny orgán v predmetnej veci pochybil, keď nezistil presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si nezaobstaral ako podklad komplexného posudku odborný lekársky nález vypracovaný na účel kompenzácie podľa § 11 ods. 3 a 5 zák. č. 447/2008 Z.z. a vychádzal len z nálezov, z absolvovaných očných vyšetrení žalobkyne, tzn. z nálezov, ktoré neboli vypracované za účelom kompenzácie podľa prílohy č. 1 zákona.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych záverov, po vyhodnotení námietok žalobkyne ako aj s prihliadnutím na právne názory obsiahnuté v stanovisku žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou správneho orgánu v ďalšom konaní riadne vyhotoviť podklady pre svoje rozhodnutia o žiadosti žalobkyne v intenciách hore prezentovaných právnych názorov, a až na základe výsledkov ich činnosti znovu pristúpiť k rozhodnutie veci. Najvyšší súd pritom zdôrazňuje, že tak skener na rozoznávanie písma s editorom, notebook ako aj MS Office program z definície pomôcky nevybočujú.

Podľa § 250j ods. 6 O.s.p. správne orgány sú viazané právnym názorom súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá :

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právna zástupkyňa žalobkyne postupne listom z 21. decembra 2009 (č. 1. 29) a žiadosti v zápisnici (č. 1. 37) v zmysle vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčíslil a Najvyšší súd uznal :
 - 1.1. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde – 1. rozhodnutie

| | |
|--|---------|
| 1.1.1. prevzatie a príprava zastúp. (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.1.1.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
| 1.1.2. podanie žaloby (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.1.2.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
 - 1.2. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde – 2. rozhodnutie

| | |
|--|---------|
| 1.2.1. prevzatie a príprava zastúp. (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.2.1.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
| 1.2.2. podanie žaloby (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.2.2.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
 - 1.3. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde – 3. rozhodnutie

| | |
|--|----------|
| 1.3.1. prevzatie a príprava zastúp. (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.3.1.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
| 1.3.2. podanie žaloby (09) - 1 úkon práv. pomoci | 53,49 € |
| 1.3.2.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 6,95 € |
| 1.3.3. účasť na pojednávaní (10) - 1 úkon práv. pomoci | 55,49 € |
| 1.3.3.1.prislúchajúca náhrada rež. paušálu | 7,21 € |
| celkom tarifná odmena : | 425,34 € |
2. z náhrady 19 % DPH (pre 425,34) 80,82 €

tzn. v celkovej sume : **506,16 €**

Nakoľko úspešná žalobkyňa bola zastúpená advokátkou, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť jej priznanú náhradu trov.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava vzťahov sociálnej pomoci je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 24. mája 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová